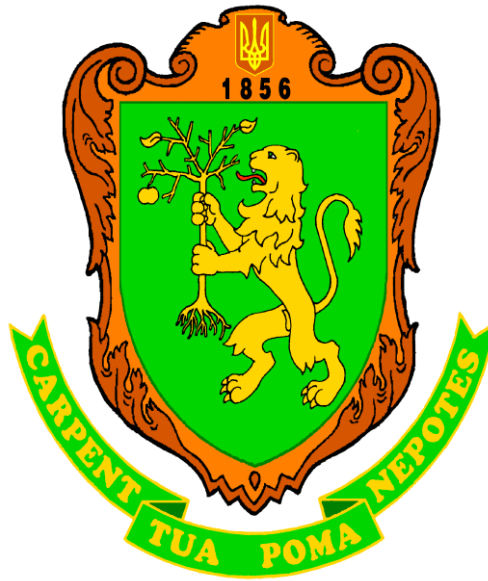

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПРАВА**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Кількість кредитів – 4 – 120 год., із них: аудиторних –56 год.; самостійної роботи студента – 64 год.

Форма навчання – денна, заочна (скорочена програма)

Рік підготовки – 2, семестр – 1

Компонент освітньої програми – вибіркова, фахова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

«Трудове право України» — навчальна дисципліна у системі вищої освіти, об'єктом вивчення якої є трудові відносини, тобто суспільні відносини, що виникають у процесі застосування людиною своїх здібностей у виконанні певної трудової функції. Утворюючи єдину чітку систему, трудове право як самостійна галузь є складовою загальної системи всього права. Предметом трудового права є індивідуальні трудові відносини і колективні трудові відносини. Трудове право містить ряд інститутів, які органічно пов'язані між собою загальними принципами, і обумовлюється базисом суспільства.

Вивчення навчальної дисципліни «Трудове право України» базується на основі нормативних актів, наукових і навчальних літературних джерел, які розкривають суть і особливості трудових правовідносин.

Навчальна дисципліна «Трудове право України» є обов'язковою навчальною дисципліною, що належить до циклу спеціальної (фахової) підготовки за освітньою програмою «Право» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право», яка викладається в 1 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль – екзамен в 1 семестрі.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета - дати здобувачам вищої освіти знання у сфері трудових правовідносин, що має розглядатися як умова становлення здобувача вищої освіти, його професійної культури та високої кваліфікації.

Завдання - ознайомлення з основними положеннями чинного трудового законодавства України, формування у студентів умінь користуватися відповідними нормативними актами, розкриття змісту основних категорій та інститутів, вироблення умінь вирішувати конкретні практичні питання, пов'язані із застосуванням норм трудового права.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу науково-педагогічний працівник може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Здобувачі вищої освіти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також науково-педагогічний працівник і здобувач вищої освіти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як

форма спілкування науково-педагогічного працівника і здобувача вищої освіти у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації в науково-педагогічного працівника. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності:

Загальні (ЗК відповідно до освітньої програми «Право»):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Спеціальні (фахові) (СК відповідно до освітньої програми «Право»):

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, земельне право.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК10. Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Трудове право України» здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання (ПРН відповідно до освітньої програми «Право»):**

ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Трудове право України» здійснюється у одному семестрі і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену у терміни,

встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Трудове право України» містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Здобувач вищої освіти на екзамені отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Екзамен відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, науково-педагогічний працівник зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь здобувача вищої освіти (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового екзамену у формі тестування в системі Moodle.

Критерії оцінювання знань студентів визначені у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри здобувач вищої освіти може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів екзамену проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття, предмет та система трудового права України.

Трудове право як галузь права України. Місце трудового права в системі права України. Поняття трудового права. Предмет трудового права: трудові відносини працівників і тісно пов'язані з ними суспільні відносини.

Особливості комплексного методу трудового права. Сфера дії норм трудового права. Роль та функції трудового права.

Розмежування трудового права від суміжних галузей права (цивільного права, адміністративного права, права соціального забезпечення, цивільного процесу).

Система трудового права як галузі права.

Тема 2. Джерела трудового права України.

Поняття та класифікація джерел трудового права України.

Конституція України як основне джерело трудового права.

Кодекс законів про працю та інші законодавчі акти України, що регулюють трудові відносини.

Підзаконні акти та локально-правові норми, що регулюють трудові відносини.

Міжнародно-правові акти про працю.

Тема 3. Принципи, функції, завдання та мета трудового права України

Принципи та функції трудового права України. Принципи права закріплені в правовій нормі безпосередньо або побічно. Функції права: регулююча, охоронна, соціальна, захисна, виробнича, виховна.

Зміст принципів трудового права

Тема 4. Трудовий колектив та його правовий статус

Поняття та види трудового колективу. Повноваження трудового колективу.

Загальна характеристика законодавства про колективні договори і угоди. Принципи розробки

колективних договорів і угод.

Поняття колективного договору. Сторони колективного договору і порядок його укладення. Зміст і структура колективного договору. Реалізація колективного договору, контроль за його виконанням. Відповідальність за порушення колективного договору.

Поняття колективної угоди. Види колективних угод. Генеральна угода, галузеві і регіональні угоди, їх сторони і зміст. Порядок укладення, зміни угод і контроль за їхнім виконанням.

Колективні переговори. Порядок вирішення розбіжностей під час ведення колективних переговорів.

Тема 5. Правовий статус профспілок у сфері трудових відносин

Порядок утворення, легалізації та припинення діяльності профспілок

Права, гарантії та обов'язки профспілок

Повноваження виборного органу первинної профспілкової організації на підприємстві

Гарантії діяльності профспілок

Тема 6. Соціальне партнерство в трудових відносинах

Соціальне партнерство: загальна характеристика.

Правове регулювання соціального партнерства в Україні.

Сторони та інші суб'єкти соціального партнерства.

Колективне трудове право, його становлення та розвиток в Україні.

Тема 7. Трудовий договір: поняття, види, форми

Поняття і значення трудового договору. Відмінність трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів, які пов'язані з працею (підряду, доручення, авторського та ін.). Сторони трудового договору. Зміст трудового договору. Умови, які передбачені у законодавстві і умови, що встановлюються за угодою сторін при укладанні трудового договору. Необхідні і додаткові (факультативні) умови. Строк трудового договору.

Види трудових договорів. Особливості окремих видів трудових договорів: трудовий договір державного службовця; трудовий договір працівника, що приймається за конкурсом; трудовий договір за суміщенням професій (посад); трудовий договір про роботу за сумісництвом та ін.

Поняття трудової функції і місця роботи за трудовим правом.

Тема 8. Укладання трудового договору і порядок прийняття на роботу

Загальний порядок укладення трудового договору, його оформлення. Строк випробування при прийнятті на роботу. Документи, що подаються при прийнятті на роботу.

Трудова книжка працівника.

Укладання трудового договору на невизначений строк, на визначений строк, встановлений за погодженням сторін, на час виконання певної роботи.

Тема 9. Зміна умов трудового договору. Переведення, переміщення та суміщення посад

Поняття зміни умов трудового договору.

Поняття переведення на іншу роботу, види переведень. Переміщення на інше робоче місце. Зміна істотних умов праці. Переведення на іншу роботу в разі виробничої потреби і в разі простою.

Атестація працівників та її значення, правові наслідки атестації. Поняття і випадки відсторонення від роботи. Правове регулювання відсторонення від роботи.

Тема 10. Припинення трудового договору

Підстави припинення трудового договору. Додаткові підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Додаткові підстави для припинення трудового договору деяких категорій працівників.

Оформлення звільнення. Вихідна допомога. Правові наслідки незаконного звільнення.

Тема 11. Правове регулювання робочого часу

Поняття робочого часу і значення його правового регулювання.
Правові норми робочого часу. Поняття і види робочого тижня, робочого дня і робочої зміни.
Нормальна і скорочена тривалість робочого часу, неповний робочий день.
Графіки змінності роботи, вахтовий метод роботи, гнучкі графіки роботи. Режим і облік робочого часу, порядок його встановлення. Ненормований робочий день.
Поденний, тижневий і підсумований облік робочого часу.
Поняття надурочних робіт і порядок їх застосування. Чергування.

Тема 12. Правове регулювання часу відпочинку

Поняття і види часу відпочинку. Перерви протягом робочого дня, зміни.
Щоденні перерви в роботі. Щотижневі вихідні дні. Святкові і неробочі дні.
Поняття і види відпусток. Щорічна основна відпустка і порядок її надання. Щорічна додаткова відпустка, її види і порядок надання. Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням. Творча відпустка. Соціальні відпустки. Відпустки без збереження заробітної плати.

Тема 13. Трудова дисципліна

Поняття і значення дисципліни праці, засоби її забезпечення в умовах переходу до ринкових відносин.

Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Обов'язки працівника, власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу або фізичної особи.

Заохочення за успіхи в роботі. Поняття, підстави, види заохочень і порядок їх застосування.

Тема 14. Дисциплінарна відповідальність

Дисциплінарна відповідальність працівників та її види. Дисциплінарні стягнення, порядок їх застосування, оскарження і зняття. Додаткові заходи впливу на порушників трудової дисципліни.

Заходи громадського впливу, що застосовуються в разі порушення трудової дисципліни.

Повноваження трудових колективів, профспілкових органів в забезпеченні трудової дисципліни.

Матеріальна відповідальність працівників за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації, її відмінність від цивільно-правової відповідальності. Види, підстави і умови матеріальної відповідальності працівників за шкоду, заподіяну підприємству.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА Нормативно-правові акти

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Офіційний вісник України*. 1996. № 72/1. Ст. 2598.
2. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04. 11. 1950 р.та додаткові протоколи, рат. Законом України від 17. 07. 1997 р. *Офіційний вісник України*. 2006. № 32. Ст. 2371.
3. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
4. Про зайнятість населення : Закон України від 1 березня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 260.
5. Про відпустки : Закон України від 15 листопада 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*.1997. № 2. Ст. 4.
6. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 3березня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 34. Ст. 227.
7. Про охорону праці : Закон України від 14 жовтня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*.1992. № 49. Ст. 668.
8. Про оплату праці : Закон України від 24 березня 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*.1995. № 17. Ст.121.
9. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01.07.1993 р. № 3356- XII URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
10. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.10. 2005 р. № 2866-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
11. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 р. № 2136-IX URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>

Основна література

1. Іншин М.І. Трудове право України : підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 472 с.
2. Пилипенко П.Д. та ін. Трудове право України: Академічний курс: підручник. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2021. 536 с.
3. Болотіна Н. Б. Трудове право України: підручник. К.: Вікар, 2020. 725 с.
4. Лазор В. В. Судове вирішення індивідуальних трудових спорів: шляхи вдосконалення. *Право України*. 2021. № 7. С. 53–55.
5. Лозовой С. В. Особливості розгляду індивідуальних трудових спорів комісіями по трудовихспорах. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1. С. 6–10.
6. Швець Н. Порядок проведення страйку: спірні питання. *Підпр-во, госп-во і право*. 2021. № 5.С. 96–99.
7. Трудовий кодекс України : проект Закону України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53221.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси, книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, наукових та інших бібліотек України.
2. Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:
<http://ukr-tur.narod.ru/bibl/bibliot.htm>
<http://ukrlibrary.org/1101.htm>
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
<http://www.nbu.gov.ua/e-Journals/nd/2008-2/08lvioap.pdf>